

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Kielcach

LKI – 4111-001-01/2014
K/14/009

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

<i>Numer i tytuł kontroli</i>	K/14/009 – Egzekwowanie obowiązków podatkowych i celnych od podmiotów prowadzących handel internetowy
<i>Jednostka przeprowadzająca kontrolę</i>	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Kielcach
<i>Kontroler</i>	Roman Wilk, doradca prawny, upoważnienie do kontroli nr 90221 z dnia 23 lipca 2014 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
<i>Jednostka kontrolowana</i>	Pierwszy Urząd Skarbowy w Kielcach, ul. Wróbla 17, 25-661 Kielce
<i>Kierownik jednostki kontrolowanej</i>	Jolanta Kumor, Naczelnik Pierwszego Urzędu Skarbowego w Kielcach (dowód: akta kontroli str. 3)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie¹ działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Uzasadnienie oceny ogólnej Działania w zakresie monitorowania handlu internetowego prowadzą Izby Skarbowe w Bydgoszczy i we Wrocławiu. Z przesyłanych wykazów wytypowanych osób zajmujących się handlem internetowym Urząd przeprowadził postępowania wobec wszystkich. Każdorazowo, gdy w trakcie kontroli planowych stwierdzono, iż podatnik prowadzi handel internetowy, szczegółowo badano to zagadnienie. Samodzielny Referat Analiz i Planowania dokonywał sprawdzenia wszystkich sygnałów o potencjalnych nieprawidłowościach w zakresie handlu internetowego.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Gromadzenie informacji o handlu prowadzonym za pośrednictwem internetu i sieci elektronicznych

Opis stanu
faktycznego

Zgodnie z zarządzeniem Naczelnika US z 14 sierpnia 2008 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu organizacyjnego Pierwszego Urzędu Skarbowego, dwóm działom kontroli podatkowej przydzielono m.in. zadania prowadzenia źródłowych kontroli w zakresie m.in. realności i powszechności opodatkowania, prawidłowości wykonywania obowiązków podatkowych przez płatników, rzetelności ewidencjonowania obrotów i kwot podatku należnego za pomocą zainstalowanych kas rejestrujących, ujawniania przestępstw i wykroczeń skarbowych. (dowód: akta kontroli str. 4-8)

W Regulaminie organizacyjnym wprowadzonym zarządzeniem z 14 grudnia 2010 r. zadania w zakresie pozyskiwania, gromadzenia i analizowania informacji wewnętrznych i zewnętrznych stanowiących źródło kontroli, w tym także z tytułu nieujawnionych źródeł dochodu przypisane zostały Samodzielnemu Referatowi Analiz i Planowania.

W strukturze organizacyjnej Urzędu, Samodzielny Referat Analiz i Planowania podlegał nadzorowi i koordynacji Pierwszego Zastępcy Naczelnika US. (dowód: akta kontroli str. 9-35)

Jak wynika z Regulaminu, w Urzędzie nie wyodrębniono stanowisk pracy bądź komórek, którym zostałyby w sposób formalny i jednoznaczny przydzielone zadania w zakresie prowadzenia analiz i monitorowania handlu internetowego.

Zastępca Naczelnika Urzędu Tadeusz Daszkiewicz wyjaśnił ponadto: *Wszyscy pracownicy komórek organizacyjnych mają zakresy czynności tożsame z zadaniami wymienionymi w Regulaminie organizacyjnym, w związku z czym nie ma pracowników z wyszczególnionym zadaniem polegającym na analizowaniu i monitorowaniu handlu internetowego.* (dowód: akta kontroli str. 102-107)

W 2010 r. w opracowanych przez Departament Administracji Podatkowej Ministerstwa Finansów „Zadaniach dla dyrektorów izb skarbowych i naczelników urzędów skarbowych w zakresie realizacji polityki finansowej państwa w 2010 r. oraz wytycznych do ich realizacji”, zagadnienia dotyczące handlu internetowego znalazły się w załączniku nr 1 do ww. dokumentu *Krajowym planie dyscypliny podatkowej na 2010 r.* W opisie obszaru ryzyka stwierdzono, że *„Handel elektroniczny jest prężnie rozwijającą się gałęzią gospodarki generującą ogromne zyski. Dla podmiotów z niektórych branż stał się on możliwością poszerzenia tradycyjnej działalności gospodarczej poprzez przeniesienie jej do sieci elektronicznej typu Internet. Powstało też szereg podmiotów zorientowanych na działalność typową dla sieci internetowej. Handel elektroniczny stał się także dodatkowym, a często jedynym źródłem dochodów dla osób nieprowadzących działalności gospodarczej. Transakcje gospodarcze wykorzystujące Internet są więc dokonywane przez podmioty o różnych profilach.*

Zdefiniowano również pojęcie handlu elektronicznego, określając go jako *transakcje gospodarcze wykorzystujące sieć elektroniczną typu Internet do zamawiania, płacenia lub udostępniania towarów i usług. Przykładem działalności z zakresu handlu elektronicznego jest korzystanie z sieci w celu przyjmowania i automatycznego przetwarzania zamówień, opłat lub wykonania usługi.*

Określono przypadki, kiedy handel elektroniczny oraz usługi elektroniczne powinny zostać opodatkowane podatkami: dochodowym, od towarów i usług i od czynności cywilnoprawnych (dot. tylko handlu).

Za najczęściej występujące nieprawidłowości w obszarze ryzyka określono:

- prowadzenie niezarejestrowanej działalności gospodarczej,
- brak rejestracji w podatku VAT,
- brak dokumentacji podatkowej,
- zaniżanie przychodów poprzez niewykazywanie sprzedaży dokonywanej za pośrednictwem portali aukcyjnych,
- dokonywanie czynności sprzedaży bez wystawiania faktur,
- dokonywanie czynności sprzedaży z pominięciem kasy rejestrującej,
- brak instalacji kasy rejestrującej pomimo obowiązku lub instalacji kasy po terminie.

Do zasadniczych celów w zakresie monitorowania handlu elektronicznego zaliczono zwiększenie poziomu dobrowolnego wypełniania obowiązków podatkowych wśród podmiotów działających za pośrednictwem internetu, przeciwdziałanie uchylaniu się od opodatkowania przez podmioty działające za pośrednictwem internetu poprzez podejmowanie wobec tych podmiotów czynności sprawdzających lub/i kontroli podatkowych, likwidacja „szarej strefy” w handlu elektronicznym w celu zapewnienia uczciwej konkurencji pomiędzy podmiotami prowadzącymi działalność gospodarczą. Określono kryteria selekcji automatycznej. Znaczny nacisk położono na czynności analityczne stwierdzając m.in.: *Najistotniejszym, a zarazem najtrudniejszym i najbardziej czasochłonnym etapem działań organów podatkowych w ramach monitorowania handlu elektronicznego jest identyfikacja podmiotów prowadzących działalność w tym zakresie. Wynika to przede wszystkim z braku wiedzy na temat właściwości miejscowej organu podatkowego w przypadku podmiotów ukrywających swoją tożsamość w Internecie (prowadzących działalność w sposób anonimowy albo przy użyciu pseudonimu). Nie można wykluczyć prowadzenia czynności przez kilka jednostek wobec tego samego podmiotu. Często też odkrycie tożsamości podmiotów bez użycia metod operacyjnych, prawnie niedostępnych urzędom skarbowym, jest niemożliwe.*

Organ podatkowy może jednak podejmować próby uzyskania informacji pozwalających na zidentyfikowanie podmiotu prowadzącego działalność w ramach handlu elektronicznego oraz dokonywanych przez niego transakcji. W tym celu można skorzystać z bezpłatnych narzędzi dostępnych w sieci Internet, w tym m.in. wyszukiwarek internetowych. Mechanizm ich działania pozwala na przeszukanie zasobów sieci elektronicznej www (stron internetowych), usenet (grup dyskusyjnych) itp. według zdefiniowanych przez użytkownika (w różnej konfiguracji) parametrów wyszukiwania, np. nazw użytkownika wykorzystywanych na portalach aukcyjnych, adresów e-mail, adresów stron internetowych, numerów wykorzystywanych w komunikatorach, numerów rachunków bankowych, numerów telefonów, nazw firm, imion i nazwisk, nazw przedmiotów sprzedaży, lokalizacji itp. Warto też korzystać z wyszukiwarek dostępnych na stronach portali handlowych, aukcyjnych, czy społecznościowych.

Istnieje możliwość uzyskania przez organ podatkowy informacji o zdarzeniach wynikających ze stosunków cywilnoprawnych, mogących mieć wpływ na powstanie obowiązku podatkowego lub wysokość zobowiązania podatkowego osób lub jednostek, z którymi zawarto umowę. Obowiązek sporządzania i przekazywania takich informacji (na pisemne żądanie organu podatkowego) dotyczy osób prawnych, jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (art. 82 § 1 pkt 1 Ordynacji podatkowej). Należy jednak zwrócić uwagę na fakt, iż zakres informacji o zawartych z danym podmiotem umowach, które na pisemne żądanie organu podatkowego podmioty zobowiązane są sporządzać i przekazywać, jest ograniczony do umów wymienionych w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 24 grudnia 2002 roku (Dz. U. Nr 240, poz. 2061 ze zm.), w sprawie informacji podatkowych.

W celu identyfikacji właściciela strony internetowej pomocne mogą okazać się informacje o domenach internetowych, które można uzyskać przy pomocy powszechnie dostępnych baz danych o abonentach domen internetowych typu WHOIS. Jeżeli na danej stronie internetowej nie znajdujemy informacji o adresie internetowym sprzedającego, a potrafimy określić adres IP komputera, z którego sprzedający składał ofertę lub świadczył usługę, wówczas z wykorzystaniem ww. narzędzi jesteśmy w stanie uzyskać informację o podmiocie, który świadczy usługi dostępne dla tego sprzedającego. Zwracając się do takiego podmiotu na podstawie przepisów art. 82 § 1 pkt 1 (pamiętając o jego ograniczeniach) organ podatkowy może próbować uzyskać informację pozwalającą ustalić fizyczną lokalizację miejsca, w którym prawdopodobnie dokonano transakcji. (dowód: akta kontroli str. 36-51)

W Krajowych planach dyscypliny podatkowej na rok 2011, 2012 i 2013 w zasadzie powtórzone zostały wszystkie zapisy z roku 2010. (dowód: akta kontroli str. 52-68, 69-85, 86-101)

Jedynym posiadanym przez Urząd narzędziem informatycznym w zakresie analiz i monitorowania handlu internetowego jest stanowiąca jedną z funkcji podsystemu KONTROLA „Analiza grupowa” z określonymi w Krajowym planie dyscypliny podatkowej na dany rok właściwymi dla tego obszaru kryteriami szczegółowymi.

Urząd korzysta ponadto z powołanego w dniu 1 stycznia 2009 r. przy Izbie Skarbowej w Bydgoszczy Referatu ds. Handlu Internetowego (obecnie Referat ds. Kontroli Działalności Gospodarczej Prowadzonej za Pośrednictwem Środków Komunikacji Elektronicznej). (dowód: akta kontroli str. 108-110)

Z dniem 1 czerwca 2011 r. powstał Referat ds. Kontroli Działalności Gospodarczej Prowadzonej za Pośrednictwem Środków Komunikacji Elektronicznej przy Izbie Skarbowej we Wrocławiu. Jego zadania to prowadzenie monitoringu aktywności gospodarczej w sieci internetowej, przekazywanie informacji o zidentyfikowanych podmiotach właściwym organom podatkowym, a także wspomaganie planowanych lub prowadzonych przez organy podatkowe postępowań podatkowych i kontrolnych poprzez pozyskiwanie, dokumentowanie i analizowanie informacji dotyczących działalności gospodarczej za pomocą środków komunikacji elektronicznej. (dowód: akta kontroli str. 111-112)

Zastępca Naczelnika Urzędu Tadeusz Daszkiewicz wyjaśnił, że ze względu na skalę przeprowadzanych analiz w zakresie handlu internetowego oraz ograniczone zasoby budżetowe, Urząd – poza podsystemem KONTROLA oraz danymi otrzymywanym z Izb Skarbowych w Bydgoszczy i we Wrocławiu – nie wdrożył innych narzędzi informatycznych w tym zakresie. (dowód: akta kontroli str. 102-107)

W latach 2010-2013 siedmiu pracowników Urzędu odbyło szkolenia w zakresie handlu internetowego. Tematy przeprowadzonych szkoleń to: „Internet jako źródło informacji o działalności podatników” (2010 r.), „Wykorzystywanie internetu do pozyskiwania informacji oraz kontrola w zakresie e-handlu” (2010 i 2011 r.), „Kontrole podatkowe podmiotów wykorzystujących internet w prowadzonej działalności gospodarczej. Dobre praktyki” (2011 r.), „E-handel” (2012 i 2013 r.) (dowód: akta kontroli str. 113-121)

Urząd nie prowadził we własnym zakresie działań w zakresie gromadzenia informacji o handlu internetowym. Jak wyjaśnił Zastępca Naczelnika Urzędu Tadeusz Daszkiewicz *Działania w Urzędzie obejmujące gromadzenie informacji o handlu internetowym związane były ściśle z wytycznymi przekazywanymi corocznie w Krajowym Planie Dyscypliny Podatkowej stanowiącym załącznik do „Zadań dla dyrektorów izb skarbowych i naczelników urzędów skarbowych w zakresie realizacji przez organy administracji podatkowej polityki finansowej państwa”.*

Do selekcji automatycznej dla tego obszaru ryzyka przyjęto niżej wymienione kryteria szczegółowe:

- wysokość średnich rocznych przychodów podatników, którzy prowadzą sprzedaż detaliczną poza siecią sklepową lub poprzez domy sprzedaży wysyłkowej,
- wysokość średnich rocznych przychodów podatników, którzy zajmują się przetwarzaniem danych, zarządzaniem stronami internetowymi i podobną działalnością,
- wzrost obrotów w ciągu ostatnich siedmiu miesięcy (lub trzech kwartałów) prowadzenia działalności przez podatników, którzy prowadzą sprzedaż detaliczną poza siecią sklepową, poprzez domy sprzedaży wysyłkowej lub też prowadzą działalność w zakresie przetwarzania danych, zarządzania stronami internetowymi i podobną.

Kryteria te uzupełniane były o zdefiniowane w szablonach kryteriów na każdy rok kryteria pomocnicze.

Poza tym informacje pozyskiwane były z Referatu ds. Handlu Internetowego w Izbie Skarbowej w Bydgoszczy, a także z doniesień wpływających do Urzędu bezpośrednio lub za pośrednictwem innych jednostek podatkowych czy skarbowych. W miarę możliwości przeglądano również strony internetowe, m.in. po uwzględnieniu informacji pozyskanych przy użyciu funkcjonalności „Konta Firma” udostępnionej przez Referat ds. Handlu Internetowego w Izbie Skarbowej w Bydgoszczy. (dowód: akta kontroli str. 102-107)

*Ustalone
nieprawidłowości*

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2. Prowadzenie systemu identyfikowania oraz monitorowania obszarów ryzyka występowania nieprawidłowości w zakresie obowiązków podatkowych

*Opis stanu
faktycznego*

Pismem z 23 grudnia 2009 r. Dyrektor Izby Skarbowej w Kielcach przekazał do Urzędu, otrzymany z Izby Skarbowej w Bydgoszczy, elektroniczny wykaz zidentyfikowanych podmiotów dokonujących sprzedaży za pośrednictwem portalu aukcyjnego Allegro według województw, z adnotacją, iż wykaz został przesłany do ewentualnego wykorzystania służbowego. (dowód: akta kontroli str. 126)

W przesłanym wykazie znajdowały się dane 191 podmiotów (z całego województwa świętokrzyskiego) i zawierały one: nick (nazwa podmiotu), numer rachunku bankowego, numer NIP i numer PESEL, REGON, imię i nazwisko, lub nazwa, adres. (dowód: akta kontroli str. 127-130)

Z przesłanego wykazu wytypowano pięć podmiotów i w piśmie z 22 stycznia 2010 r. skierowanym do dyrektora UKS w Kielcach, Naczelnik Urzędu poinformowała, że w stosunku do tychże podmiotów planowane jest podjęcie działań analitycznych i w zależności od liczby i rodzaju zebranego materiału dowodowego, jak również działań kontrolnych w zakresie aktywności gospodarczej w internecie. (dowód: akta kontroli str. 131)

Pismem z 7 czerwca 2010 r. dyrektor Izby Skarbowej w Kielcach przesłał do wszystkich naczelników urzędów skarbowych województwa świętokrzyskiego kolejny, otrzymany z Izby Skarbowej w Bydgoszczy, wykaz zidentyfikowanych podmiotów dokonujących sprzedaży za pośrednictwem portalu aukcyjnego Allegro zawierający 741 nicków. (dowód: 132, 133, 134-150)

Z przesłanego wykazu wytypowano 9 podmiotów, dla których Urząd był właściwy miejscowo. Po skonfrontowaniu wytypowanej listy z danymi posiadanymi przez UKS stwierdzono, że jeden z podmiotów jest przedmiotem rozpoznania UKS i Urząd nie powinien podejmować w tym zakresie działań. O powyższym Naczelnik Urzędu poinformowała pismem z 9 lipca 2010 r. dyrektora Izby Skarbowej w Kielcach. (dowód: akta kontroli str. 151, 152)

*Ustalono
nieprawidłowości*

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w badanym obszarze.

3. Procedury służące do ujawniania niezarejestrowanej działalności gospodarczej i nieewidencjonowanych zdarzeń gospodarczych podlegających opodatkowaniu

*Opis stanu
faktycznego*

Urząd nie prowadził własnych działań zmierzających do ujawniania niezarejestrowanej działalności gospodarczej i nieewidencjonowanych zdarzeń gospodarczych podlegających opodatkowaniu, a wynikających z prowadzenia handlu za pośrednictwem internetu.

Z przeprowadzonej analizy 29 postępowań przeprowadzonych w latach 2010-2013 wynika, że 13 postępowań zostało przeprowadzonych po otrzymaniu z Izby Skarbowej w Bydgoszczy informacji o ustaleniu osoby prowadzącej handel za pośrednictwem portalu Allegro w rozmiarze mogącym wskazywać na prowadzenie działalności gospodarczej, zaś pozostałe postępowania wynikały ze stwierdzonej w trakcie kontroli planowych działalności w zakresie handlu internetowego. Wśród nich były dwa postępowania przeprowadzone po wpłynięciu skarg od kontrahentów (skargi nie były związane bezpośrednio z działalnością w zakresie handlu internetowego).

W ramach podejmowanych czynności Urząd zwracał się do Izby Skarbowej we Wrocławiu (wcześniej do Izby Skarbowej w Bydgoszczy) o udzielenie pomocy technicznej w udokumentowaniu przejawów aktywności gospodarczej w internecie. Ustalał również, za pośrednictwem firm zajmujących się przewozem paczek (Poczta, DHL, DPD), jakie ilości przesyłek dana osoba wysyłała bądź otrzymywała. (dowód: akta kontroli str. 153-171)

Badaniu podlegały informacje i zawiadomienia dotyczące działalności handlowej za pośrednictwem internetu, które Urząd otrzymywał od obywateli. Czynności te wykonywał Samodzielny Referat Analiz i Planowania, który po dokonaniu analizy mógł wnioskować o przeprowadzenie postępowania kontrolnego. (dowód: akta kontroli str. 172-254)

*Ustalono
nieprawidłowości*

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

4. System kontroli realizacji obowiązku podatkowego

W Urzędzie nie opracowano odrębnego systemu kontroli realizacji obowiązku podatkowego od podmiotów prowadzących handel internetowy. Z uwagi na fakt, iż zadania w tym zakresie realizowały Izby Skarbowe w Bydgoszczy i we Wrocławiu, w Urzędzie nie zajmowano się określaniem obszarów ryzyka, ani nie przeprowadzano analiz, na podstawie których typowano do kontroli podatników prowadzących handel internetowy.

W okresie objętym kontrolą przeprowadzono 29 kontroli związanych z prowadzeniem handlu za pośrednictwem internetu, z czego 13 kontroli dotyczyło podatników wytypowanych przez Izbę Skarbową w Bydgoszczy, natomiast pozostałe kontrole wynikały ze stwierdzonego w trakcie innych kontroli faktu, iż podatnik w ramach prowadzonej działalności gospodarczej prowadzi również handel za pośrednictwem internetu.

W kontrolach dotyczących podatników wytypowanych przez Izbę Skarbową w Bydgoszczy Urząd zwracał się o nadesłanie dodatkowych danych w postaci wykazu przeprowadzonych transakcji. W pozostałych przypadkach do złożenia wykazu przeprowadzonych transakcji internetowych oraz wyciągów bankowych zobowiązani byli podatnicy – we wszystkich badanych przypadkach żądane dokumenty zostały przedstawione i załączone do akt kontroli. W żadnym z badanych przypadków nie zwracano się do portali aukcyjnych o przekazanie informacji o podatnikach. W przypadku podatników prowadzących zarejestrowaną działalność gospodarczą załączano również informacje zawarte w podsystemie Kontrola.

Na 29 skontrolowanych spraw, w 8 przypadkach (w tym w 4 dotyczących podatników wytypowanych przez Izbę Skarbową w Bydgoszczy) nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości, najczęściej kontrolowane osoby prowadziły handel za pośrednictwem portalu Allegro, jednakże jego skala nie kwalifikowała do uznania go za prowadzenie działalności gospodarczej. W dwóch przypadkach stwierdzono nieprawidłowości polegające na prowadzeniu – w jednym przypadku w latach 2009-2011, a w drugim przypadku w latach 2007-2009, niezarejestrowanej działalności gospodarczej (prowadzenie handlu za pośrednictwem portalu Allegro na dużą skalę) i nie odprowadzaniem należnych podatków. W pierwszym przypadku kontrola została przeprowadzona po otrzymaniu zawiadomienia z Izby Celnej w Kielcach o prowadzeniu działań związanych z handlem towarami z podrobionymi znakami towarowymi. Należny i nieuiszczony podatek z tytułu PIT za lata 2009-2011 wyniósł 13.996 zł oraz 33.664 zł z tytułu należnego podatku VAT. W drugim przypadku kontrola została przeprowadzona w związku z wytypowaniem podatnika przez Izbę Skarbową w Bydgoszczy, a stwierdzone zaległości podatkowe wyniosły 1.170 zł PIT i 3.670 zł VAT. W pozostałych przypadkach uszczuplenia wyniosły od 52 zł do 10.000 zł. (dowód: akta kontroli str. 257-262)

Zastępca Naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego Tadeusz Daszkiewicz w złożonych wyjaśnieniach przyznał, że realizacja kontroli handlu internetowego nie jest zadowolająca, jednakże podając przyczyny takiego stanu rzeczy stwierdził: *„Obszar ryzyka zewnętrznego – handlu internetowego jest jednym z 11 obszarów określonych corocznie przez Ministerstwo Finansów, które determinują i ukierunkowują cały system typowania, planowania i prowadzenia kontroli podatkowych lub podejmowania czynności sprawdzających.*

Mając na uwadze priorytetowe i bezwzględne zalecenia Ministerstwa Finansów, obligujące służby skarbowe do podejmowania takich, racjonalnych działań, które w pierwszej kolejności zapewnią efektywne, wymierne i znaczące wpływy do Budżetu Państwa – to należy jednoznacznie ocenić, że położenie szczególnego nacisku na działania w tym obszarze ryzyka zewnętrznego nie byłyby ani racjonalnymi ani efektywnymi dla Budżetu Państwa.

Już z samych ocen Ministerstwa Finansów wynika, że działania w tym zakresie są bardzo pracochłonne i skomplikowane, ograniczone możliwościami prawnymi, głównie w zakresie pozyskiwania odpowiednich materiałów informacyjnych w tym zakresie.

Jeżeli można by uznać, że jest to ważny obszar związany zapewne, jak każdy inny z przestępczością podatkową, ważny w odczuciu społecznym i dla określonych celów polityki fiskalnej oraz podatkowej – to należy realnie ocenić, czy jest możliwa w obecnej ciężkiej sytuacji kadrowej służb skarbowych taka intensyfikacja działań w tym zakresie, aby sprostać oczekiwaniom zarówno położonych jak i organów kontrolnych.

Odpowiedź w obecnej sytuacji może być tylko jedna – nie jest możliwa.”

Podniósł ponadto, że poważnym problemem w realizacji wyznaczonych zadań jest mała ilość pracowników: „Olbrzymi wzrost ilości zadań rzeczowych, tych najważniejszych, najtrudniejszych i najbardziej pracochłonnych determinuje efektywność działań Urzędu Skarbowego we wszystkich obszarach. Programy i systemy komputerowe ułatwiają gromadzenie i przetwarzanie danych ale nie wyręczą ludzi w wykonywaniu podstawowych, merytorycznych obowiązków, których ilość ma dużą tendencję wzrostową. Z uwagi na wagę spraw, odpowiedzialność za terminowość i prawidłowość załatwiania spraw, niemożliwym jest dokonywanie jakichkolwiek roszad organizacyjnych, tj. nieracjonalnych wzmocnień jednych komórek organizacyjnych kosztem innych. (...) Gdyby nawet zaistniała oczekiwana poprawa w sytuacji kadrowej służb skarbowych tych wykonawczych tj. Urzędów Skarbowych, to kierując się zasadą racjonalności działań, ukierunkowaną na wzrost wpływów budżetowych, zdecydowano by się na wzmocnienie służb egzekucyjnych, a nie penetrację handlu internetowego.

To działania egzekucyjne powinny być tym podstawowym obszarem działań i w znacznie większym zakresie, poprzez istotne wsparcie kadrowe, egzekwować zobowiązania dla Budżetu Państwa objęte tytułami wykonawczymi, których nie trzeba przecież ani poszukiwać, ani ustalać poprzez długi i skomplikowany proces decyzyjny – one zostały już ustalone lub zadeklarowane przez samych podatników – trzeba je po prostu wyegzekwować.

Nieefektywność egzekucyjna to nie tylko strata dla Budżetu Państwa, ale także godzenie się z naruszeniem prawa konstytucyjnego. Dlatego wszelkie działania powinny być ukierunkowane na ten obszar, gdyż dotychczasowe możliwości windykacyjne z uwagi głównie na ograniczenia kadrowe są na pewno niezadowalające.” (dowód: akta kontroli str. 255-256)

*Ustalone
nieprawidłowości*

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność w badanym obszarze.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

*Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń*

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Kielcach.

Kielce, dnia października 2014 r.

Kontroler
Roman Wilk
doradca prawny

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Kielcach
Wicedyrektor
Tadeusz Mikołajewicz

.....
podpis